

**СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ ЗА
УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ
В ЗЕМЕДЕЛИЕТО**

РАБОТОДАТЕЛИ И СИНДИКАТИ ОТ СЕКТОР ЗЕМЕДЕЛИЕ В ДИАЛОГ И ДЕЙСТВИЯ ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА И КРИЗИТЕ В СЕКТОРА

Този проект цели да допринесе за повишаване капацитета на социалните партньори от сектор Земеделие за водене на активен и ефективен социален и граждански диалог.

Дългогодишният съвместен опит на партньорите показва, че държавната секторна администрация все още не използва достатъчно механизмите за взаимодействие с организациите на социалните партньори. Съществуващата институционална структура – Отраслов съвет за тристранно сътрудничество към МЗм, в която се разглеждат всички трудови и свързаните с тях отношения, все още не разгръща своя пълен потенциал за решаване на проблеми от взаимен интерес на социалните партньори и в полза на реалния земеделски бизнес поради множество причини, а всичко това стеснява силно кръга от разглеждани въпроси и ограничава потенциала за ефективни действия по секторни политики и е в разрез с принципите за добро и прозрачно управление.

Партньорството работи по две специфични цели:

1. Партньорско управление на предизвикателствата в развитието на сектор Земеделие в Република България чрез инструментите на социалния диалог и съвместни дейности на секторните представители на труда и бизнеса;
2. Открито и отговорно управление на секторните политики чрез насърчаване на гражданското участие и диалога между представителите на синдикатите, работодателите и държавните власти в Съвета за тристранно сътрудничество в сектор Земеделие - ОСТС - МЗм.

ПРОЕКТ №BG05SFOP001-2.025-0166-C01

Този проект се осъществява с безвъзмездната финансова помощ на ЕС на стойност 56019,60 лв. Срок на изпълнение: 1.09.2022г. - 1.10.2023г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

**СОЦИАЛЕН ДИАЛОГ ЗА
УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ
В ЗЕМЕДЕЛИЕТО**

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ЗА КРЪГОВА ИКОНОМИКА И
БИОТЕХНОЛОГИИ**

ЗА ФНСЗ

Вече над 30 години Федерацията на независимите синдикати от земеделието (ФНСЗ) представлява и защитава интересите на над 5 000 работещи или 12% от работещите в отрасъл Земеделие, обединени в 110 синдикални организации – структурирани в следните:

Браншови съюзи:

Селскостопанска академия (ССА)

Българска агенция за безопасност на храните (БАБХ)

“Напоителни системи” ЕАД (НС ЕАД)

Изпълнителна агенция “Борба с градушките” (ИАБГ)

Извънбраншови организации:

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА)

Център за оценка на риска в хранителната верига (ЦОРХВ)

Общинско предприятие „Екоравновесие“ (ОПЕ)

Ветеринарно – медицински факултет към Тракийски университет (ВМФ към ТрУ)

Земеделски кооперации от Национален съюз на земеделските кооперации в България.

ФНСЗ е основен член на Конфедерацията на независимите синдикати в България – най-голямата синдикална организация на работещите в България.

От 2005 година ФНСЗ е член на Европейската федерация на синдикатите от земеделието, храните и туризма, EFFAT и на Международната организация на синдикатите от земеделието, храните, тури-

зма –IUF, от където черпим синдикална сила и международна солидарност.

Нашият основен инструмент е воденето на ефективен социален диалог и колективното трудово договаряне.

ФНСЗ е твърдо за ефективен и независим социален диалог между секторните социални партньори – синдикати и работодатели. За това:

- ФНСЗ е инициатор и активен участник в работата на Отрасловия съвет за тристранно сътрудничество ОСТС към МЗм, както и в Европейския секторен и граждански диалог.

- ФНСЗ активно участва в процесите на консултиране и информиране при разработване и прилагане на земеделската, икономическата политика, политиката по заетост и социални въпроси, като защитава социалните стандарти в тях, съобразно аспектите на Европейската зелена сделка и Европейския стълб за социални права.

” ФНСЗ Е РАЗВИВАЩА СЕ И МОДЕРНА ОРГАНИЗАЦИЯ, ЗДРАВО СЪПИЛА ВЪРХУ ТРАДИЦИИТЕ И ДОСТИЖЕНИЯТА НА СИНДИКАЛНОТО ДВИЖЕНИЕ И С АМБИЦИЯТА ЗА ПРИНОС КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СОЦИАЛЕН МОДЕЛ, ОТГОВАРЯЩА НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА НА НАШЕТО ВРЕМЕ

- ФНСЗ участва редовно в заседанията на Комисията по Земеделие към Народното събрание, на които открито поставя въпросите на работещите и своята защитена позиция.

Всяка година в рамките на бюджетната процедура ФНСЗ представя своето мотивирано становище и искания по Закона за Бюджета на РБ

ФНСЗ редовно иницира нарочни двустранни срещи с министъра на земеделието по конкретни казуси.

- ФНСЗ води активен диалог с общност от земеделски браншови организации. От съвместните срещи и дискусии, се извеждат законопроекти, програми, резолюции, изготвят се становища предложения до изпълнителната и законодателната власт.

- ФНСЗ провежда ежегодни браншови срещи – една утвърдена традиция на двустранния социален диалог.

В резултат от тези форми на социален диалог се изготвят редица становища, споразумения и се очертават рамките на Колективните трудови договори по браншове според спецификата на

труд.

Колективното трудово договаряне е правния инструмент, с който се уреждат въпроси на трудовете и осигурителните отношения на работниците и служителите, които не са уредени с повелителни разпоредби на закона.

Чрез Колективните трудови договори работодателят и синдикалната организация, договарят по-благоприятни условия на труд от предвидените в минималните стандарти на трудовото ни законодателство.

Основните правни аспекти на Колективния трудов договор КТД са уредени от чл.50 до чл.60 на КТ. Важно е! На равнище предприятие може да има само един действащ КТД.

Сектор Земеделие включва разнообразни икономически дейности и категории работници и служители. Заради това предметът и съдържанието на колективните преговори и на КТД, които договаря ФНСЗ, са специфични за всяка система, фирма, предприятие, агенция.

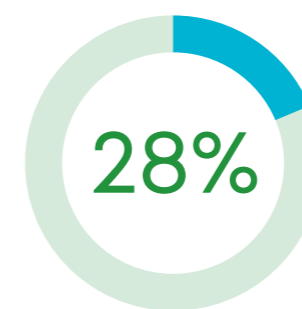

Основна цел на Федерацията е да представлява, защитава и отстоява интересите, и трудовете, и синдикални права на всички работещи в Земеделieto, и да противодейства на негативните процеси и последици при кризи, и структурни промени в отрасъла, като ползва всички законови инструменти. ФНСЗ има дългогодишен опит и практика в Колективното трудово договаряне (КТД) и Социалния диалог (СД) в Р България.

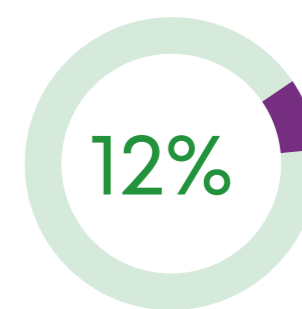
ПОКРИТИЕТО С КТД НА РАБОТЕЩИТЕ

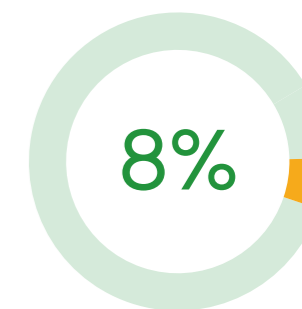
В структурите и системите, членуващи във ФНСЗ

В България

В икономическа дейност „Селско, горско и рибно стопанство

В „Селско стопанство“

КОИ СА НАЙ-ГОЛЕМИТЕ НИ СИНДИКАЛНИ ПОСТИЖЕНИЯ ПРЕЗ ГОДИНИТЕ ДО ТУК?

01

Работодателят е длъжен да предоставя на синдикатите своевременно, достоверна и разбираема информация за икономическото и финансовото състояние на предприятието на всеки шест месеца (чл.52 от КТ), което е важно при преговорния процес.

02

Работодателят е длъжен да уведоми синдикатите за евентуални правни, икономически и социални последици, касаещи работниците и служителите (чл.123 и чл.130б от КТ). Срокът на уведомлението е най-малко един месец преди промяната.

03

При масово уволнение работодателят е длъжен в срок от 50 дни преди извършването му, да започне консултации с представители на синдикалните организации за постигане на споразумение (чл.130а КТ).

04

Работодателят е длъжен да предостави писмена информация на представителите на синдикалните организации и на представителите на работниците и служителите за мотивите, причините и обстоятелствата, които налагат масово уволнение.

05

При структурни промени работодателят се задължава в срок не по-късно от 35 дни преди началото на освобождаването/уволнението на работниците и служителите да проведе консултации с представители на синдикалните организации, с цел полагане на усилия за постигане на споразумения.

06

При прекратяване на трудовите договори с предизвестие, работодателят се задължава да спазва редица изисквания, с които се защитават уязвимите работници и служители (чл.328, ал.1, т.2 и т.3 от КТ).

07

На ниво БКТД /ССА,“НС“ЕАД/ е договорена защита на синдикалните членове при съкращения (чл.333, ал.4 от КТ).

08

Договорихме в Дирекционния съвет да участва синдикалния председател или представител на синдикалната организация.

09

Договорихме „режим на работа от разстояние“ само при наличие на обективни причини за това в съответното предприятие и след консултация със синдикалните ръководства.

10

Във всички КТД работодателят осигурява условия за повишаване на професионалната квалификация и преквалификация на всички категории персонал (чл.234-236 от КТ).

11

При продължително отсъствие на работника или служителя, работодателят е длъжен след завръщането му, незабавно да го включи в организирани курсове и школи за запознаване с настъпилите новости в работата, с оглед неговата адаптация и достигане на необходимото квалификационно равнище за ефективно изпълнение на трудовете му задължения.

12

Договорихме специални клаузи, отнасящи се до сезонната работа – наемат се утвърдени работници, които се ползват от всички клаузи от съответния КТД до тяхното освобождаване; приети програми за развитие на земеделските кооперации с цел увеличаването на трудовата заетост и повишаване на квалификацията на работещите.

13

Работодателят финансово и целево може да подпомага обучението на определен брой работници и служители – учащи (съгласно чл.229 КТ).

14

Договорихме изготвяне на Социална програма за смекчаване на неблагоприятните последици при промени в бюджетната структура, дружество, производствено звено.

ДРУГИ ПРИДОБИВКИ УРЕДЕНИ С БКТД И КТД:

- ✓ Своевременно увеличение на основната месечна работна заплата с не по-малко от процентния размер на нарастването на минималната работна заплата за страната, като отделните трудови възнаграждения бъдат диференцирани според длъжността, квалификацията и професионалния опит;
- ✓ Увеличение на платения годишен отпуск до 28 дни;
- ✓ Допълнителен платен отпуск от 5 до 12 дни при различни условия на труд;
- ✓ В редица БКТД и КТД за изпълнение на граждански и обществени задължения, съгласно чл.157, т.1-3 от КТ, платеният годишен отпуск надвишава определеното в КТ;
- ✓ Допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит от 1% до 1,3%;
- ✓ За всеки отработен час нощен труд – 1,50 лв.;
- ✓ За времето на разположение – 1,00 лв.;
- ✓ За по-висока лична квалификация на лице с научна степен, която е свързана с изпълняваната работа, се заплаща допълнително месечно трудово възнаграждение в размер: за доктор 300-350 лв; за доктор на науките 450-500 лв.;
- ✓ Работодателят дължи обезщетение на работниците и служителите в размер на брутно им трудово възнаграждение при уволнение за времето, през което е останал без работа, но не по-малко от два месеца;
- ✓ В случай, че работник или служител от търговското дружество е възпрепятстван да се яви на работа поради природни бедствия и кризи, той има право на обезщетение;
- ✓ В случай, че работникът или служителят взема участие в спасителни работи при природни бедствия или кризи, той има право на обезщетение;
- ✓ Четири брутни заплати при пенсиониране в случай на работа при един и същ работодател в продължение на 5-10 години, а при повече от 10 години – 7 брутни РЗ при ежегодно ползване на годишния отпуск от предишни години;
- ✓ Допълнително договорени социални клаузи за осигуряване на служебен транспорт от и до работното място; застраховка за работниците и служителите с рискови професии; ежегодни профилактични медицински прегледи; безплатно работно облекло и лични предпазни средства;

- ✓ При случай на заболяване или травма на работещ вследствие на трудова злополука или установено професионално заболяване, работодателят се задължава да осигури за своя сметка лекарства или еднократна финансова помощ;
- ✓ Синдикатите в сътрудничество с работодателя се ангажират да предоставят информационна помощ, съвети, консултации или друг вид подкрепа на работниците, изпитващи/преживели стрес поради пандемията или са били подложени на домашно насилие, което драстично нарасна по време на извънредната обстановка;
- ✓ Средствата за социални потребности на работниците и служителите се формират в размер на 3% от начислените средства за основна работна заплата в бюджетни-

те структури;

- ✓ Независимо от ограниченията в ЗДСЛ за колективно договаряне, ФНСЗ сключва Споразумения за държавните служители, в които договаря специфични клаузи за синдикалните членове.

Сключените Допълнителни споразумения са с цел синдикалните членове да получат синдикална защита. При оценяването на държавните служители, което става по реда на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите от държавната администрация участва и представител на синдикатите, което гарантира справедлива оценка на труда и се отразява в размера на работната заплата.

При колективното трудово договаряне ФНСЗ винаги се е водила от балансирано търсене на диалог, взаимни компромиси и желание за договаряне на максимално допустими по закон трудови, икономически, осигурителни и социални права на своите членове.

” ПОЛИТИКАТА НА НЕОТЛОЖНО НАРАСТВАНЕ НА ДОХОДИТЕ И ПРОБЛЕМИТЕ НА РАБОТНИТЕ МЕСТА И ЗАЕТОСТТА В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО ТРЯБВА ДА СЕ ОБСЪЖДА И ОСЪЩЕСТВЯВА ЧРЕЗ ОТРАСЛОВО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ДИАЛОГ. БЪЛГАРСКИТЕ РАБОТНИЦИ И СПЕЦИАЛИСТИ В СЕКТОРА ЗАСЛУЖАВАТ ДОСТОЙНИ И БЕЗОПАСНИ РАБОТНИ МЕСТА И ДОСТОЙНИ ЗАПЛАТИ, А ТОВА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО МИНАВА ПРЕЗ КОЛЕКТИВНО ТРУДОВО ДОГОВАРЯНЕ НА ВСИЧКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ, КОИТО ЗАСЯГАТ РАБОТЕЩИТЕ И ЗАЕТИТЕ В ОТРАСЪЛА.

ЗА СЕКТОРА

Сектор Селско стопанство е сред най-динамично развиващите се сектори по отношение на технологичната модернизация, механизация и роботизацията. Дигиталната и зелена трансформация поставят нови предизвикателства пред сектора и пред ключовите играчи в него.

Работната сила в отрасъла на селското стопанство е количествено недостатъчна, но и критична по отношение на умения и компетенции. Дигиталният преход и справянето с климатичните промени в селското стопанство поставя високи изисквания към уменията и компетентностите на всички работещи в сектора - наети, сезонни и семейни работници, фермери, а освен това и оказва сериозен социален натиск върху тях. Това поражда сериозни колизии при обществени дискусии по важните политики в сектора и при вземане на решения. Необходима е разбираема и работеща синергия между Зелената сделка, Общата селскостопанска политика и други политики в контекста на двойния преход и иновациите, за да се развиват и създават работни места, основани на знанието по цялата верига.

Социалният диалог и партньорство са доказано ефективен инструмент за управление на кризи. В сектора има исторически традиции на партньорство между секторните социални партньори - партньори и в този проект. Социалният диалог дава възможност Зелената сделка да бъде разбрана като процес и споделена като обществена цел.

Настоящият проект е пространен и задълбочен прочит на колективното трудово договаряне и социален диалог между работодатели и синдикални организации в сектор Селско стопанство.

Партньорите работят за засилване ролята и фокуса на ОСТС към МЗм с темите по прилагането на икономическата и социалната политики, политиката за заетост в сектор земеделие, обучението и квалификацията на работната сила в сектора.

Ще изготвят и представят Препоръки за подобряване на административното обслужване и по-добра регулаторна среда в сектора.

Основните дейности по проекта са:

- ✓ Мониторинг на политиката по социално партньорство и граждански диалог в рамките на ОСТС към МЗм. Анализ на нивото на социално партньорство, оценка на социалното партньорство и оценка на въздействието. Пропуснатите ползи и потенциал за разгръщане.
- ✓ Застъпничество и кампания за насърчаване на справедлив зелен и дигитален преход в сектор Селско стопанство.
- ✓ Информационна и медийна кампания за повишаване на гражданското участие в процеса на изпълнение на публичните политики в сектор Земеделие.

Федерация на независимите синдикати от земеделието

София 1606 ул. "Владайска" 29
тел : +359 2 952 15 40
e-mail: fnszbg@gmail.com

www.fnsz.org

ПАРТНЬОРСТВО:

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
ЗА КРЪГОВА ИКОНОМИКА И
БИОТЕХНОЛОГИИ**